

Bespreekdocument klantprofielen Wmo & Participatie 8KTD

Aanleiding

De gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel kopen gezamenlijk de maatwerkdienstverlening in voor de Wmo. Dit betreft de huishoudelijke hulp, individuele begeleiding, dagbesteding (incl. vervoer) en kortdurend verblijf. De gemeenteraden hebben bij de vaststelling van het beleidskader sociaal domein in 2019 besloten om de huidige manier van inkopen te heroverwegen. Het voornemen is om meer te gaan sturen op resultaten en als (zakelijk) opdrachtgever duidelijkere voorwaarden te gaan stellen. Dit met het doel om uiteindelijk tot betere resultaten te komen en de oplopende kosten te kunnen beheersen. Op het budget van de Wmo-maatwerkvoorzieningen is een bezuinigingstaakstelling afgesproken van €200.000, - per gemeente.

De inkoop van dienstverlening in het kader van de Participatiewet loopt voor beide gemeenten in 2023 af. Deze dienstverlening bestaat uit o.a. re-integratietrajecten, arbeidsmatige dagbesteding en sociale activering. In de nieuwe inkoopstrategie willen we waar mogelijk de verbinding leggen tussen de ondersteuning vanuit de Wmo en de Participatiewet.

In december 2020 is aan beide gemeenteraden de evaluatie van de Participatiewet voorgelegd, hieruit vloeien aandachtspunten voor onze inkoopstrategie. Uit de evaluatie van de Participatiewet blijkt dat een groot aandeel van de klanten de “nieuwe doelgroep” betreft: jongeren die geen vervolgopleiding in het MBO kunnen volgen en rond hun 18e uitstromen uit Vso/Pro. Hierbij gaat het om begeleiding richting of bij werk, beschut werk of (arbeidsmatige) dagbesteding. Ook wordt de problematiek rondom jongeren steeds complexer, waardoor integraliteit en korte lijnen noodzakelijk zijn. Het blijkt dat veel van de klanten uit de Participatiewet, ook een beroep doen op de Wmo. Op basis van deze conclusies zijn een aantal aanbevelingen gedaan ten aanzien van beleid. De belangrijkste is om meer aandacht te schenken aan de verbinding met de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein en de koppeling richting de sociale basis (Mienskip) en de positionering van MOA en de Kruidhof.

Op dit moment wordt er een inkoopstrategie Wmo en Participatie opgesteld. De uitgangspunten voor deze nieuwe inkoopstrategie zijn inmiddels opgesteld en zijn samengevat opgenomen in dit bespreekdocument. Om vanuit de inhoud tot een goede inkoopstrategie te kunnen komen wordt er een verdiepende analyse gedaan op basis van drie klantprofielen; jongeren, volwassenen en ouderen. Dit bespreekdocument is een aanzet voor de verdiepende analyse. Het is belangrijk om vanuit de specifieke ondersteuningsbehoefte van inwoners te komen tot een wenselijk ondersteuningsaanbod.

Hierbij gaan we uit dat inwoners allereerst zelf verantwoordelijk zijn. Het aanvaarden dat het leven niet maakbaar is en uitdagingen kent, hoort bij het “gewone” leven. Daar waar zich knelpunten voordoen zal de gemeente samen met de inwoner in kaart brengen of oplossingen binnen het eigen netwerk, of met gebruikmaking van een algemene voorziening mogelijk zijn. Als dit niet toereikend is dan kan de gemeente de inwoner op basis van de Wmo een maatwerkvoorziening bieden. Hierbij is de aansluiting bij de sociale basis van belang om zo preventief mogelijk te kunnen inzetten.

Vragen aan de adviestafel Wmo & Participatie

1. Worden de doelen onderschreven? Zijn er aanvullingen?
2. Kunnen we de ondersteuningsbehoefte beschrijven?
3. Op welke wijze kan het ondersteuningsaanbod vanuit de Wmo & Participatie (beter) aansluiten bij de sociale basis? Wat is hiervoor nodig?

1. De uitgangspunten inkoopstrategie Wmo & Participatie

Uitgangspunten:

1. We werken vanuit **vertrouwen** met aanbieders en geven invulling aan **zakelijk opdrachtgeverschap**. Dat vertaalt zich voor aanbieders in het werken vanuit een - door de gemeente- geaccordeerd plan van aanpak, een voortgangsrapportage over de in het plan van aanpak vastgestelde resultaatafspraken (inclusief de vastgestelde kwaliteit van het aanbod) en het afleggen van verantwoording over gemaakte afwegingen en keuzes bij achterwege blijven van gewenste resultaat. Voor de gemeente betekent dit dat er ruimte wordt geboden voor de expertise van aanbieders en er een sterke regierol moet worden ingevuld op evalueren en monitoren van resultaat.
2. Aanbieders vergroten in lijn met de “visie versterken sociale basis” de **zelf- en samenredzaamheid** en nemen dit op in hun plan van aanpak met de inwoners en verbinden het ondersteuningsaanbod met de algemene voorzieningen en de Mienskip.
3. Aanbieders initiëren **preventie en innovatie** in het ondersteuningsaanbod.
4. De klantvraag staat centraal en niet het aanbod. De aanbieder werkt **klantgericht** en niet aanbod- gericht.
5. Aanbieders sluiten aan bij de vraag en bieden daartoe **maatwerk en differentiatie in aanbod**. Daar waar bestaande contracten onvoldoende leidt tot het gewenste resultaat is bij uitzondering, met toestemming van de gemeente, maatwerk buiten de bestaande contracten mogelijk.
6. De bestaande **financiële kaders** worden gehandhaafd (inclusief de taakstelling van 2 ton).
7. We hechten belang aan **duurzame relaties**. De contracten zullen gemiddeld 4—6 jaar bedragen.
8. Aanbieders sturen op **zo scherp mogelijke tarieven** binnen het wettelijk en/of cao geldend kader.
9. Er bestaat een gedifferentieerd aanbod voor verschillende doelgroepen bij een **beperkt aantal aanbieders**. Het aantal aanbieders wordt gereduceerd.
10. Er wordt aansluiting gezocht bij de **regiogemeenten** om zo efficiënt en effectief mogelijk de ondersteuning te kunnen organiseren.
11. Aanbieders hebben **als werkgever ook een taak** om zichtbaar bij te dragen om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te laten participeren.
12. Inkoop draagt bij aan **duurzaam en houdbaar zorgsysteem**.

2. De koers

De uitgangspunten zullen verder uitgediept en geconcretiseerd worden. De uitwerking van de klantvraag zal input opleveren op het gewenste ondersteuningsaanbod. Op basis hiervan zal de inkoopstrategie verder worden uitgewerkt. Hierbij kunt u denken aan de onderstaande profielen.

- A) Creëren samenhangen aanbod/gecombineerde zorgstromen voor ouderen. Hierbij onderzoeken of aansluiting bij Nood-East Fryslân (Anno-verband) en eventueel Smallingerlandmogelijk is.
- B) Creëren samenhangend aanbod voor jongeren (Wmo/Participatie) waarbij het ontwikkelpotentieel van jongeren maximaal wordt benut.
- C) Creëren samenhangend ondersteuningsaanbod voor volwassenen die door een aandoening of een beperking of een tijdelijke onbalans in hun situatie (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben bij het zelfredzaam zijn.

3. Inhoudelijk vertrekpunt op basis van drie klantprofielen

De drie klantprofielen

Jongeren (18 t/m 27 jaar) die ondersteuning nodig hebben bij opgroei- en ontwikkelvraagstukken. Specifiek aandacht voor 18- 18+ die gebruik maken van ambulante of klinische jeugdhulp en die de komende jaren (nog) niet zonder deze zorg kunnen.

Jongeren komen hun tijdens hun groei naar volwassenheid voor veel uitdagingen te staan. Studie, werk, inkomen, schulden, verslaving, psychische problemen (depressiviteit/somberheid) e.d. zijn thema's waarbij jongeren ondersteuning nodig kunnen hebben.

Volwassenen (27 tot 65 jaar) die ondersteuning nodig hebben. Dit kunnen enkelvoudige ondersteuningsvragen zijn of domein overstijgende ondersteuning, waarbij een combinatie van bijvoorbeeld schulden, werkloosheid en opvoedingsproblematiek een rol spelen.

Ouderen (65 jaar en ouder)

Thuiswonende ouderen met somatische of psychogeriatrische problematiek

Ouderdom gaat vaak gepaard met gebreken en problemen, zoals mobiliteitsbeperkingen, psychische problemen als angst en depressie, slaapproblemen, financiële problemen, eenzaamheid of een combinatie hiervan. Ouderen zijn vooral in te delen bij de volgende vier klantprofielen, namelijk personen met een lichamelijke beperking, personen met chronische psychische problemen, personen met psychosociale problemen en personen met meervoudige problematiek. Dus niet de leeftijd, maar de aard van de beperking, de handicap of het probleem is het onderscheidende criterium. Het betreft veelal speciale ondersteuningsbehoefte ten gevolge van afnemende buffers op de verschillende leefgebieden zodat het bewaren van zelfredzaamheid sterk onder druk komt te staan. Maatschappelijke ondersteuning zal veelal gericht zijn op uitstel van een grotere afhankelijkheid van en een beroep op meer specialistische zorg- en woonvoorzieningen.

Psychische problemen of een psychogeriatrische aandoening, zoals dementie worden bij ouderen vaak niet als zodanig herkend, doordat ze gepaard gaan met lichamelijke klachten of gedefinieerd worden als lichamelijke klachten, met als gevolg dat er geen adequate behandeling plaatsvindt of verkeerde geneesmiddelen worden verstrekt.

Doelen

De gemeenten 8KTD streven de volgende inhoudelijke doelen na:

Jongeren en (jong) volwassenen

Eenzaamheid Het aantal inwoners (jongeren) dat zich eenzaam voelt in het 8KTD daalt.
* % van de jongeren (klas 2 en 4 vo-onderwijs) in 8KTD voelt zich altijd of vaak eenzaam.
Per 1 januari 2024 is het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt in 8KTD niet gestegen.
(Tytsjerksteradiel: * %, Achtkarspelen: * % (Bron: GGD).

Schulden Inzicht in de activiteiten die van invloed zijn op de eenzaamheidsgevoelens van de inwoners.
Inzicht in de mate waarin inwoners met financiële problemen bereikt worden met de bestaande voorzieningen. Per 1 januari 2024 is duidelijk of alle inwoners, of als dat niet lukt, of alle doelgroepen die hulp kunnen gebruiken bij financiële problemen worden bereikt met de bestaande voorzieningen.

(Jonge) Mantelzorgers

Het aantal overbelaste jongeren en jongvolwassenen die mantelzorg verlenen neemt af.
Schatting Mantelzorg.nl 10 % van alle mantelzorgers in 8KTD zijn zwaar belast en 20 % van de mantelzorgers zijn langdurig en intensief belast.

Movisie: 1 op de 5 scholieren 12/16 jaar woont in gezin met een langdurig ziek gezinslid.

Voorkomen druk op dagelijks leven

Het aantal jongeren dat druk ervaart op het dagelijks leven neemt af en het percentage jongeren dat gezondheid en geluk ervaart neemt toe.

*Ervaren gezondheid en geluk: * % van de jongeren ervaren een (zeer) goede gezondheid.*

*Stress voorkomen: * % van de jongeren geeft zich (zeer) vaak gestrest te voelen.*

*Pesten: * % van de jongeren in 8KTD geeft aan in de afgelopen 3 maanden te zijn gepest.*

*Weerbaarheid: grenzen stellen en herkennen verbaal afweren. * % van de jongeren (klas 2 en 4 vo-onderwijs) voelt zich onvoldoende weerbaar.*

*Verhoogd risico op psychosociale problemen: * % van de jongeren heeft een matig of verhoogd risico op psychosociale problemen. Bron GGD Jeugdmonitor 2019 (klas 2 en 4 vo-onderwijs)*

Zinvolle dag-invulling

Alle inwoners hebben een zinvolle dag-invulling waarbinnen toegewerkt wordt naar werk of onderwijs.

Het aantal voortijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie) in de gemeenten 8KTD daalt. Het aantal voortijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie) is op 1 januari 2024 in de gemeente Westerkwartier niet gestegen ten opzichte van 1 januari 2020. (8KTD * %)

Gezonde leefstijl

Het aantal jongeren dat voldoende beweegt in de gemeente Westerkwartier is op 1 januari 2023 (of bij verschijning van een volgend GGD-onderzoek) hoger dan * %. (Op dit moment is dat *%)

Verslaving

Het aantal jongeren met een verslaving daalt. Het aantal inwoners met een verslaving is op 1 januari 2024 niet gestegen ten opzichte van 1 januari 2018 op basis van de gezondheidsmonitor.

Toegankelijkheid voorzieningen

Voorzieningen zijn toegankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking.

Actief netwerk

Volwassenen doen naar vermogen maximaal mee in de samenleving (benutten kennis, expertise en levenservaring ouderen).

Overgewicht

Het aantal volwassenen met overgewicht daalt.

Ouderen

De gemeente streeft specifiek voor ouderen de onderstaande doelen na. Samen met de zorgaanbieder(s) zal toegewerkt worden naar het realiseren van deze doelen.

Eenzaamheid

Het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt in 8KTD daalt. Per 1 januari 2024 is het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt in 8KTD niet gestegen. (Tytsjerksteradiel: * %, Achtkarspelen: * % (Bron: GGD).

Inzicht in de activiteiten die van invloed zijn op de eenzaamheidsgevoelens van de inwoners. Op 1 januari 2024 weet de gemeente welke activiteiten van invloed zijn op de eenzaamheidsgevoelens van inwoners.

Mantelzorg

Het aantal inwoners dat overbelast raakt door het verrichten van mantelzorg daalt. Per 1 januari 2024 is er zicht op het aantal overbelaste mantelzorgers.

Per 1 januari 2024 is er zicht op de behoefte van mantelzorgers inzake welke vormen van respijtzorg wenselijk zijn.

Gezond ouder worden

Ouderen worden gestimuleerd om zelf verantwoordelijkheid te nemen in het gezond ouder worden middels een programma zoals powerfull-ageing. Op 1 januari 2024 heeft 25 % van de ouderen in het gebied deelgenomen aan powerfull-ageing.

Dementie

Inzicht krijgen in een keten breed ondersteuningsaanbod waarmee ouderen met dementie optimaal worden ondersteund zoveel mogelijk binnen hun eigen omgeving. Op 1 januari 2024 is zicht op de wijze waarop de ketenbrede ondersteuning aan ouderen met dementie optimaal ingericht kan worden.

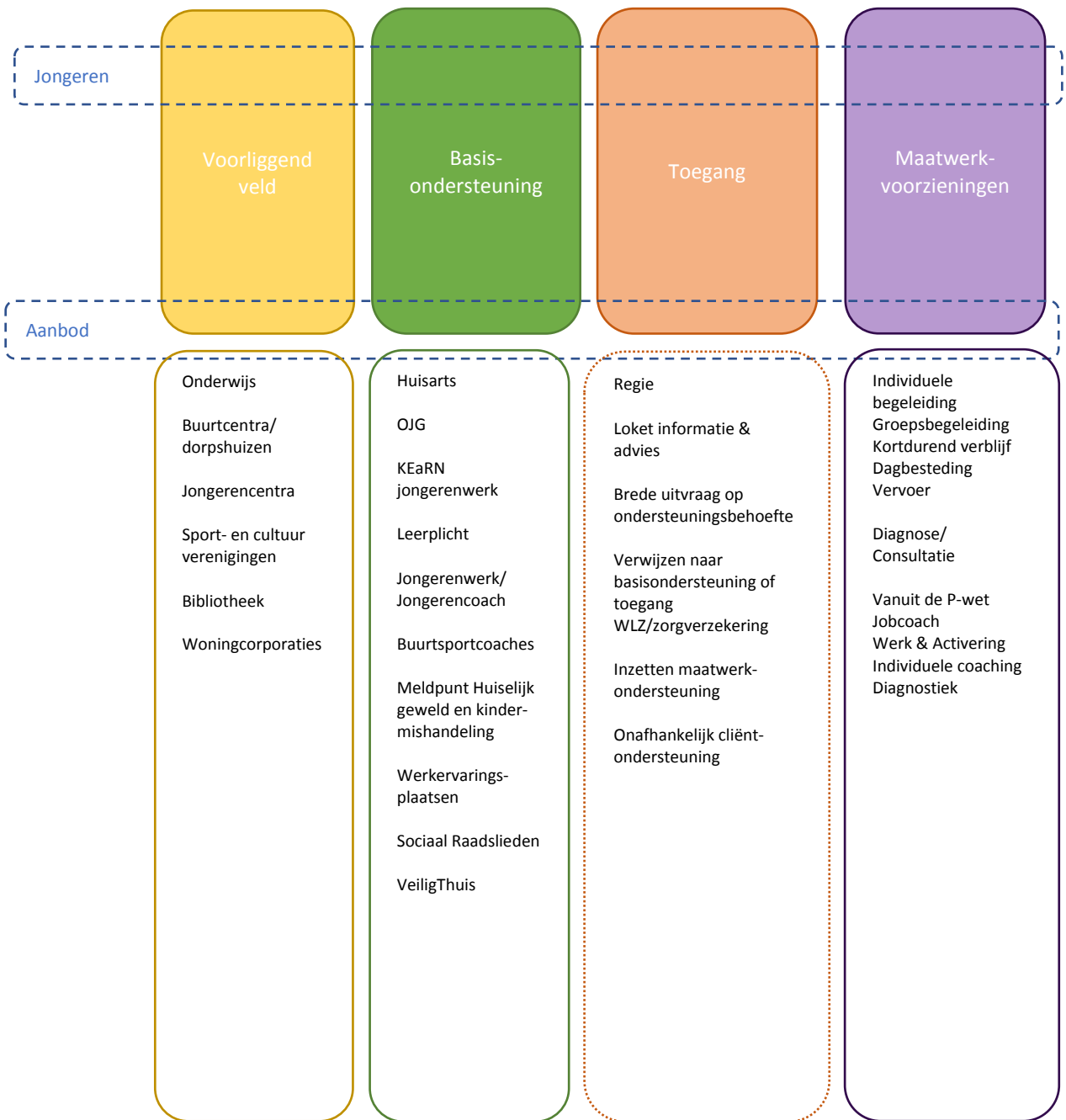
Actief netwerk

Ouderen worden actief ondersteund door informele zorgnetwerken.

Op 1 januari 2024 weten we hoe vaak de informele structuren zijn ingezet ten behoeve van de ondersteuning aan ouderen.

Ouderen doen naar vermogen maximaal mee in de samenleving (benutten kennis, expertise en levenservaring). Op 1 januari is er zicht op het aantal activiteiten/voorzieningen waar ouderen hun kennis, expertise en levenservaring kunnen inzetten.

Het huidige ondersteuningsaanbod

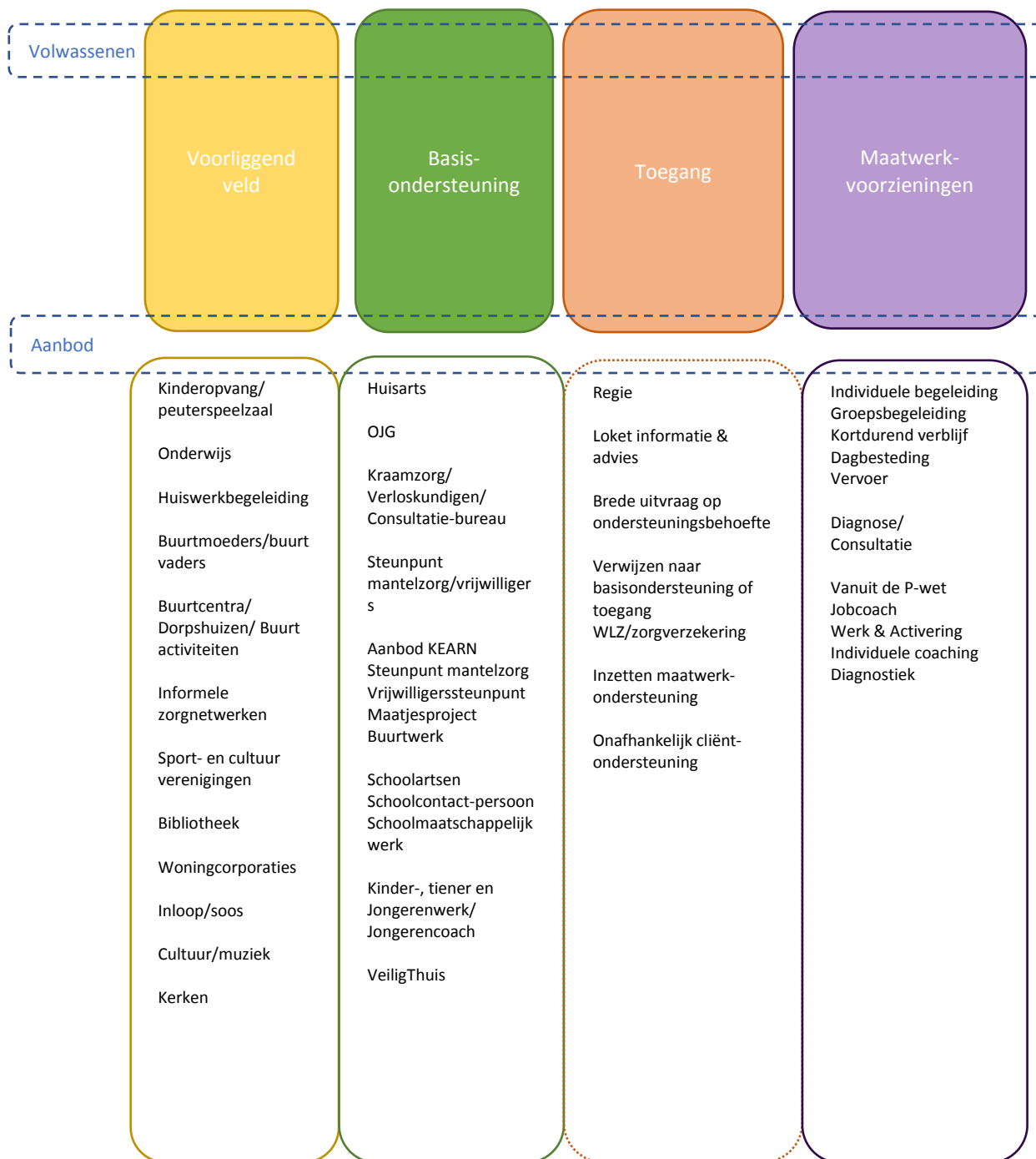

Strategische partners

-
-
-

Experimenten/pilots

-
-
-

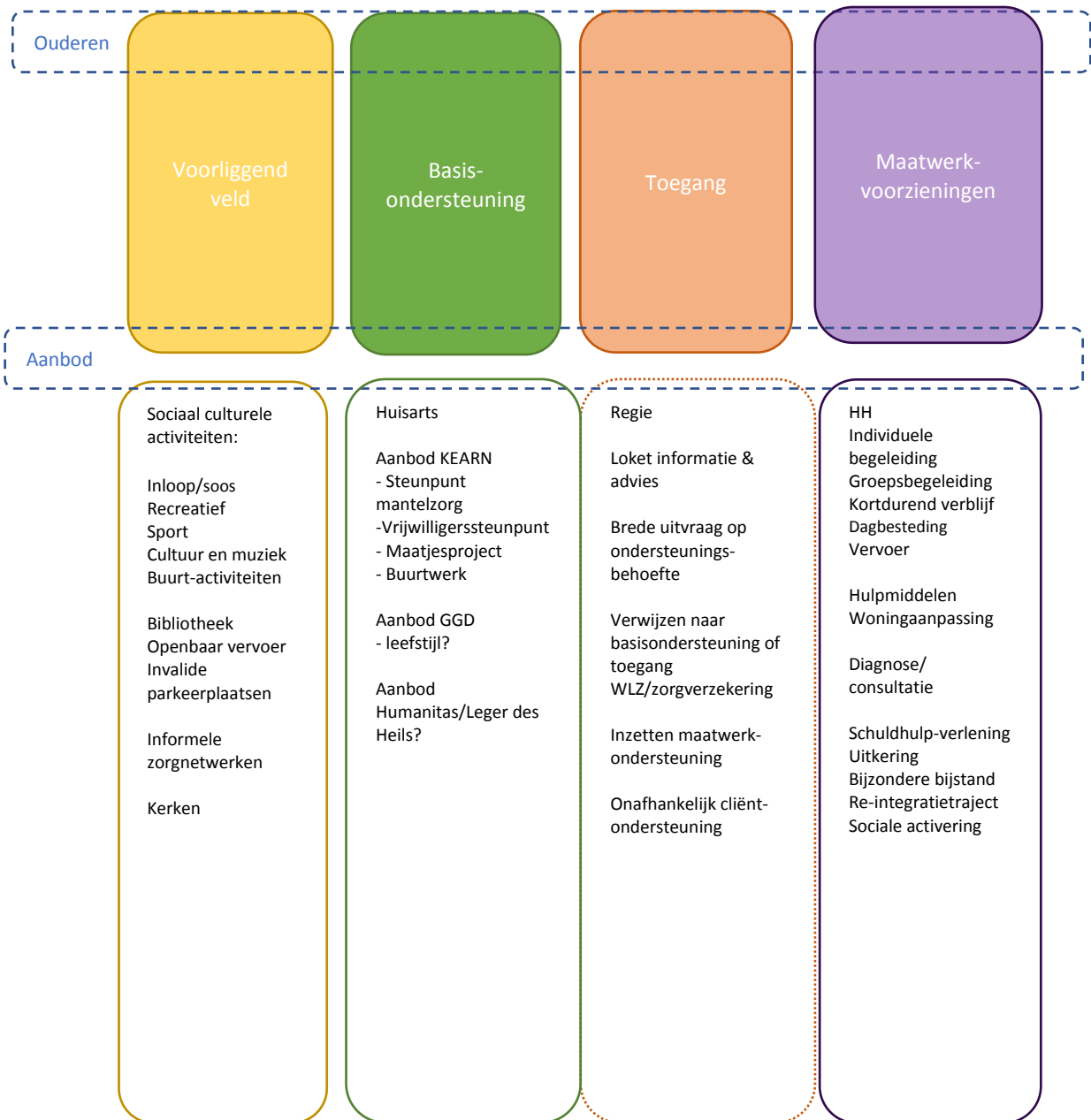

[Experimenten/pilots](#)

Dantumadeel pilot Burgercompetenties

Yn'e Buorren

[Strategische partners](#)

Experimenten/pilots

Yn'e Buorren

Noard-East Fryslân en zorgkantoor

Strategische partners